

ISSN 1643-0050
magazyn

OTORYNO-
LARYNGOLOGICZNY

P R O G R A M

IV KRAJOWE FORUM **RYNOLOGICZNE**

WARSZAWA, 30 LISTOPADA – 2 GRUDNIA 2007

INTERNATIONAL WORKSHOP
PROGRESS IN RHINOLOGY
MEET THE MASTERS

RYNOLOGIA POLSKA
STOWARZYSZENIE

IV KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 30 LISTOPADA - 2 GRUDNIA 2007

Organizatorzy:

KLINIKA OTOLARYNGOLOGII
AM W WARSZAWIE

RYNOLOGIA POLSKA
STOWARZYSZENIE

SEKCJA RYNOLOGII POLSKIEGO TOWARZYSTWA
OTORYNOLARYNGOLOGÓW – CHIRURGÓW GŁOWY I SZYI

– 24 PUNKTY EDUKACYJNE –

magazyn OTORYNO-
LARYNGOLOGICZNY

IV KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 30 LISTOPADA - 2 GRUDNIA 2007

RYNOLOGIA POLSKA STOWARZYSZENIE

Zarząd:

prof. dr hab. med. Antoni Krzeski – przewodniczący
dr n. farm. Sławomir Białek
lek. Marcin Straburzyński

Adres do korespondencji:

Klinika Otolaryngologii AM w Warszawie
ul. Banacha 1a
02-097 Warszawa
tel./fax: (0-22) 599 11 17

ARTIFEX RHINOLOGIAE POLONICAE

prof. Grzegorz JANCZEWSKI (Polska)
prof. Eugene B. KERN (USA)
prof. Benoît LENGELÉ (Francja)
prof. Valerie LUND (Wlk. Brytania)
prof. Gilbert J. NOLST TRENITÉ (Holandia)
prof. Heinz STAMMBERGER (Austria)
dr John F. PALLANCH (USA)

IV KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 30 LISTOPADA - 2 GRUDNIA 2007

AMICUS RHINOLOGIAE POLONICAE

dr Bernard ARNOUX (Francja)
dr Timothy BEALE (Wlk. Brytania)
prof. Manuel BERNAL-SPREKELSEN (Hiszpania)
prof. Ewa BERNATOWSKA (Polska)
prof. Peter A.R. CLEMENT (Belgia)
dr Monika CZAPSKA (Polska)
dr Berrylin J. FERGUSON (USA)
pani Zofia KUCÓWNA (Polska)
prof. Jerzy KRUSZEWSKI (Polska)
dr Meron LEVITATS (USA)
dr Jan MACKAY (Wlk. Brytania)
dr Andrzej MARCINKOWSKI (Polska)
prof. Thomas J. McDONALD (USA)
prof. Leslie MICHAELS (Wlk. Brytania)
dr Kerry D. OLSEN (USA)
prof. Metin ÖNERCI (Turcja)
dr hab. Ewa OSUCH-WÓJCIKIEWICZ (Polska)
dr John F. PALANCH (USA)
prof. Pietro PALMA (Włochy)
prof. Ruby PAWANKAR (Japonia)
prof. Gerhard RETTINGER (Niemcy)
dr Julian ROWE JONES (Wlk. Brytania)
dr Glenis SCADDING (Wlk. Brytania)
prof. Eberhard STENNERT (Niemcy)
prof. Tomasz STRAHL (Polska)
prof. Andrzej SZCZEKLIK (Polska)
prof. Bożena TARCHALSKA (Polska)
prof. M. Eugene TARDY (USA)
prof. Gilbert J. NOLST TRENITÉ (Holandia)
dr Ewa WOYDYŁŁO-OSIATYŃSKA (Polska)
prof. Edward ZAWISZA (Polska)

IV KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 30 LISTOPADA - 2 GRUDNIA 2007

SEKCJA RYNOLOGII POLSKIEGO TOWARZYSTWA OTORYNOLARYNGOLOGÓW – CHIRURGÓW GŁOWY I SZYI

Zarząd: prof. dr hab. med. Antoni Krzeski – przewodniczący
prof. dr hab. med. Wojciech Golusiński
prof. dr hab. med. Mieczysław Chmielik
prof. dr hab. med. Dariusz Jurkiewicz
dr med. Jarosław Balcerzak
dr med. Zbigniew Świerczyński

Adres: Klinika Otolaryngologii AM w Warszawie
ul. Banacha 1a
02-097 Warszawa
tel./fax: (0-22) 599 11 17

IV KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 30 LISTOPADA - 2 GRUDNIA 2007

KIEROWNIK NAUKOWY I ORGANIZACYJNY

– prof. dr hab. ANTONI KRZESKI

Komitety naukowe:

- prof. dr hab. med. S. Bień (Kielce)
- prof. dr hab. med. W. Golusiński (Poznań)
- prof. dr hab. med. D. Jurkiewicz (Warszawa)
- prof. dr hab. med. A. Krzeski (Warszawa)
- prof. dr hab. med. M. Kulus (Warszawa)
- prof. dr hab. med. K. Niemczyk (Warszawa)
- prof. dr hab. med. A. Radzikowski (Warszawa)
- prof. dr hab. med. Cz. Stankiewicz (Gdańsk)
- dr med. J. Balcerzak (Warszawa)
- dr med. Z. Świerczyński (Bielsko-Biała)

Adres do korespondencji:

Klinika Otolaryngologii AM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa,
tel./fax: (0-22) 599 11 17

MIEJSCE OBRAD: NOVOTEL, Warszawa, 1-go Sierpnia 1
tel. (0-22) 846 77 07

IV KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 30 LISTOPADA - 2 GRUDNIA 2007

GOŚCIE HONOROWI:

- **prof. Benoît Lengelé** (Belgia)
- **prof. Gilbert J. Nolst Trenité** (Holandia)
- **dr John F. Pallanch** (USA)
- **dr James N. Palmer** (USA)
- **dr Tadeusz Rohozinski** (Kanada)
- **dr Daniel Simmen** (Szwajcaria)

Piątek – 30.11.2007

8.30 OTWARCIE KONFERENCJI

WYKŁAD INAUGURACYJNY

- *Chirurgia minimalnie inwazyjna w leczeniu patologii nosa i zatok przynosowych*
– prof. Witold Szyfter

9.15–11.00

Sesja I

OSTRE ZAPLENIE ZATOK PRZYNOSOWYCH

– moderator: prof. Andrzej Radzikowski

- *Ostre zapalenie zatok przynosowych u dzieci*
– prof. Andrzej Radzikowski
- *Ostre zapalenie zatok przynosowych u dorosłych*
– dr med. Agnieszka Strzembosz
- *Powikłania ostrego zapalenia zatok przynosowych*
– prof. Elżbieta Hassmann-Poznańska

11.00–11.30 Przerwa – kawa / herbata

Piątek – 30.11.2007

11.30–13.00

Sesja II

Sesja sponsorowana –

DZIECKO „WIECZNIE ZASMARKANE”

– moderator: prof. Marek Kulus

- ***Katar u dziecka***
  - *spojrzenie laryngologa-pediatry*
    - dr hab. Beata Zielnik-Jurkiewicz
- ***Przewlekły katar u dziecka***
  - *spojrzenie alergologa-pediatry*
    - dr Anna Zawadzka-Krajewska
- ***Dziecko „wiecznie zasmarkane”***
  - prof. Marek Kulus

13.00–14.00   Obiad

Piątek – 30.11.2007

14.00–16.00

Sesja III

MOI „RYNOLOGICZNI” DOKTORANCI

– moderator: prof. Antoni Krzeski

- ***Anatomia radiologiczna zatok przynosowych w obrazach tomografii komputerowej***
– dr med. Ewa Tomaszewska
- ***Zespoły zaburzeń ruchomości rzęsek nabłonka oddechowego***
– dr med. Dorota Kapiszewska-Dzedzej
- ***Eozynofilowe i neutrofilowe zapalenia zatok przynosowych***
– dr med. Iwona Gromek
- ***Radykalne leczenie zachowawcze przewlekłych zapaleń zatok przynosowych***
– dr med. Norbert Górski
- ***Zapalenie kości w przebiegu przewlekłych zapaleń zatok przynosowych***
– dr Anna Tuszyńska

16.00–16.30

Przerwa – kawa / herbata

Piątek – 30.11.2007

16.30–18.30

Sesja IV

CHRAPANIE – LECZYĆ CZY IZOLOWAĆ?

– moderator: dr med. Jarosław Balcerzak

- ***Rynologiczne aspekty chrapania***
– dr med. Tomasz Gotlib
- ***Współczesne metody leczenia chrapania i OBPS***
– dr med. Jarosław Balcerzak
- ***Zastosowanie RF chirurgii w leczeniu chrapania i lekkich postaci OBPS***
– dr Tadeusz Rohozinski
- ***Zastosowanie aparatów nazębnych w leczeniu chrapania***
– prof. Antoni Krzeski

Sobota – 1.12.2007

8.00 **Zebranie sprawozdawczo-wyborcze
Sekcji Rynologii Polskiego Towarzystwa
Otorynolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi**

Porządek obrad

I. Część sprawozdawcza

1. Otwarcie zebrania przez Przewodniczącego Sekcji Rynologii PTORL-ChGiS.
2. Wybór Przewodniczącego Zebrania.
3. Wybory Komisji Skrutacyjnej i Protokolanta – 3 osoby.
4. Sprawozdanie z działalności Sekcji Rynologii PTORL-ChGiS;
  - Dyskusja,
  - Udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Sekcji.

II. Część wyborcza

1. Wybory Przewodniczącego Zarządu Sekcji Rynologii PTORL-ChGiS;
  - Zgłaszanie kandydatów,
  - Głosowanie tajne,
  - Ogłoszenie wyników wyborów.
2. Wybory Sekretarza i 4 Członków Zarządu;
  - Ogłoszenie wyników.
3. Wystąpienie nowo wybranego Przewodniczącego Zarządu Sekcji.

III. Wolne wnioski

IV. Zakończenie obrad

Sobota – 1.12.2007

9.00–11.00

Sesja V

PATOLOGIA ZATOKI SZCZĘKOWEJ

– moderator: prof. Czesław Stankiewicz

- ***Torbiele i śluzowiak zatoki szczękowej***
– dr hab. Maciej Misiołek
- ***Nowotwory łagodne i choroby guzopodobne zatoki szczękowej***
– prof. Wiesław Gołąbek
- ***Chirurgia endoskopowa zatoki szczękowej***
– prof. Wojciech Golusiński
- ***Operacja Caldwellella-Luca a dostęp Caldwellella-Luca***
– prof. Czesław Stankiewicz

11.00–11.30

Przerwa – kawa / herbata

Sobota – 1.12.2007

11.30–13.30 **Sesja VI**

ROZMAITOŚCI RYNOLOGICZNE * Część 1

– moderator: prof. Stanisław Bień

- ***The evolution of treatment of frontal sinus disease***
Ewolucja metod operacyjnych zatoki czołowej
– dr James N. Palmer
- ***Endoscopic frontal sinus surgery***
Chirurgia endoskopowa zatoki czołowej
– dr Daniel Simmen
- ***The pros and cons of powered instrumentation***
Za i przeciw stosowaniu narzędzi rotujących
– dr John F. Pallanch

13.30–14.30 **Obiad**

14.30–15.30 **WYKŁAD NA ZAPROSZENIE**

Facial reconstruction

– prof. Benoît Lengelé

Sobota – 1.12.2007

15.30–17.00

Sesja VII

ROZMAITOŚCI RYNOLOGICZNE * Część 2

– moderator: prof. Wojciech Golusiński

● ***Biofilms in chronic rhinosinusitis***

*Rola biofilmów w przewlekłym zapaleniu
zatok przynosowych*

– dr James N. Palmer

● ***Cleft lip nose***

Nos rozszczepowy

– prof. Gilbert J. Nolst Trenité

● ***The challenge of function and aesthetic in nasal surgery***

Aspekty czynnościowe i i estetyczne w chirurgii nosa

– dr Daniel Simmen

---

* Wykłady będą tłumaczone na język polski.

Sobota – 1.12.2007

14.00

Sesja VIII

Sala – DELTA (I piętro)

TEMATY WOLNE

– moderator: prof. Dariusz Jurkiewicz
dr Zbigniew Świerczyński

1. Poppe P., Koziara H., Bonicki W., Kunicki J.
Klinika Neurochirurgii Centrum Onkologii im. Marii Curie-Skłodowskiej w Warszawie
– **Endoskopowa dekompresja nerwu wzrokowego i stożka oczodołu u chorej z dysplazją włóknistą**
2. Jurkiewicz D., Syryło A., Chomiki A., Koktysz R.
Klinika Laryngologii WIM w Warszawie
– **Brodawczak odwrócony leczony chirurgią endoskopową u 102 letniej chorej**
3. Rachel T.
NZOZ Inter-medicus w Krakowie
– **Całkowita utrata węchu w przebiegu neuroboreliozy**
4. Zagórska Z., Świerczyński Z., Misiołek M.
Oddział Laryngologiczny Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej
II Klinika Laryngologii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze
– **Chrapanie i bezdech senny a niedoczynność tarczycy**
5. Rekucki T., Jakubiszyn J.
Oddział Laryngologiczny. Opolskie Centrum Medyczne w Opolu. Szpital Wojewódzki
– **Przypadek oponiaka penetrującego do jamy nosa i zatok przynosowych operowanego przy użyciu nawigacji**

Sobota – 1.12.2007

6. Sieśkiewicz A., Łysoń T.*, Rogowski M., Mariak Z.*
Klinika Laryngologii AM w Białymstoku, *Klinika Neurochirurgii AM w Białymstoku
– **Przeznosowa endoskopowa dekompresja nerwu wzrokowego**
7. Sieśkiewicz A., Łysoń T.*, Rogowski M., Mariak Z.*
Klinika Laryngologii AM w Białymstoku, *Klinika Neurochirurgii AM w Białymstoku
– **Przeznosowy, endoskopowy dostęp do guzów wewnątrzczodołowych z użyciem systemu neuronawigacji**
8. Blicharz R., Świerczyński Z.
Oddział Laryngologiczny. Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej
– **Wewnątrznosowe endoskopowe zamknięcie tętnicy klinowo-podniebiennej**
9. Zątek-Stelmach U., Czumak-Syskowska J., Tarchalska B.
Katedra Farmakologii Klinicznej AM w Warszawie
Oddział Laryngologiczny. Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej
Pracownia Cytodiagnostyki. Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej
– **Porównawcza metodyka cytologii złuszczeniowej błony śluzowej**
10. Dalke K., Burduk P., Mierzwiński J., Skrzypek A.
Klinika Otolaryngologii CM im. Rydygiera UMK w Bydgoszczy
– **Płynotok nosowy jako powikłanie operacji endoskopowej zatok przynosowych – czynniki predysponujące i sposoby zaopatrzenia**
11. Burduk P., Dalke K., Mierzwiński J., Wierchowska M.
Klinika Otolaryngologii CM im. Rydygiera UMK w Bydgoszczy
– **Chirurgia endoskopowa zatok przynosowych w leczeniu przewlekłych zmian zapalnych u dzieci leczonych z powodu mukowiscydozy i zespołu nieruchomych rzęsek**

20.00

WIECZÓR AUTORSKI PROF. A. KRZESKIEGO
„Z TANGIEM W TLE”

IV KRAJOWE FORUM **RYNOLOGICZNE**

INTERNATIONAL WORKSHOP **PROGRESS IN RHINOLOGY** MEET THE MASTERS

WARSAW, 2nd DECEMBER 2007

KLINIKA OTOLARYNGOLOGII
AM W WARSZAWIE

RYNOLOGIA POLSKA
S T O W A R Z Y S Z E N I E

SEKCJA RYNOLOGII POLSKIEGO TOWARZYSTWA
OTORYNOLARYNGOLOGÓW – CHIRURGÓW GŁOWY I SZYI

INTERNATIONAL WORKSHOP
PROGRESS IN RHINOLOGY
MEET THE MASTERS

Niedziela 2.12.2007

9.00–11.30

Part I

– moderator: prof. Kazimierz Niemczyk

- *CT scanning for diagnosis and treatment of rhinologic conditions and future applications using 3-Dimensional reconstructions of high-resolution CT data*
– dr John F. Pallanch
- *From endoscopic sinus to skull base surgery*
– dr Daniel Simmen
- *Endoscopic treatment of CSF leaks and Encephaloceles*
– dr James N. Palmer

11.30–12.00

Coffee / Tea

12.00–14.00

Part II

– moderator: prof. Antoni Krzeski

- *Practical approach to nose surgery*
– prof. Gilbert J. Nolst Trenite
- *What is new in surgical rhinology?*
– dr James N. Palmer

14.00 Lunch